

[Krag.]

saa langt det er gørligt uden at komme i uløselig Konflikt med sund Sans, gaar Partifællernes og deres Agitations Ærinde og søger at gøre Udgiftsposterne sat i Guldkrone til samme Beløb som i den lave Krones Tid, ja, tidt endogsaa til Beløb, der er væsentlig højere. Den højtærede Minister har sikkert haft god Villie, det tvivler jeg ikke om, men han har ikke haft Kraft til at mane Agitationens Spøgelse i Jorden. Det har — og det kan gerne være, at det mange Gange er sket ham ubevidst — sat sine Mærker overalt i dette store Lovkompleks, som den højtærede Minister, og sikkert med nogen Ret, betegner som sit Livsværk, og det nævnte Forhold har i Virkeligheden mange Steder plettet dette. Den højtærede Minister har ikke i den Grad, som han selv tror, været den køligt overlegne, som er i Stand til at døve Partimanden i sin Person og udelukkende at optræde som den sociale Ekspert. Den højtærede Minister har — jeg kan ikke se Sagen anderledes — mange Steder siddet til Halsen i Partiets gamle, hele og halve Løfter. Hvis jeg ikke kendte den højtærede Minister saa godt, vilde jeg fristes til at tro, at han ved Afslutningen af Arbejdet med næsten hvert Afsnit har smilet lunt i det Skæg, han ikke har, og at en indre Stemme har sagt: ja, ja, har du ikke naaet saa langt, saa har du dog bevaret den søde Sød i Agitationens Jordbund, som har baaret saa rige Frugter hidtil.

Hvad er nu Følgen deraf blevet? (Afbrydelse af *Socialministeren* [Steincke]). Ja, det skal jeg straks svare paa. Den er blevet, at Lovforslaget indeholder en mægtig Samling af nye Udgiftsmuligheder; Post efter Post hviler Udgiftsberegningen paa et løst Skøn, saa løst mange Steder, at man virkelig slet ikke uden utilbørlig Letsindighed tør bygge derpaa. Højest sandsynligt kan det ikke være anderledes; jeg kender jo ogsaa til, hvorledes slige Kalkulationer bliver til, og hvor usikkert, løst og usammenhængende det Grundlag i Almindelighed er, hvorpaa saadanne Beregninger foretages. Men Resultatet, en Udgiftsforøgelse for Stat og Kommune paa 13,2 Mill. Kr., har faa vist en saadan Tillid til, at de tør bygge derpaa, og der er ogsaa Udtryk i den højtærede Socialministers Fremsættelsestale, som

tydeligt bærer Vidnesbyrd om, at han heller ikke med nogen Sikkerhed tør bygge derpaa. Jeg mener, som sagt, aldeles ikke dermed, at Sagkundskaben ikke har arbejdet efter sit bedste Skøn, men gennem det hele gaar der en Tone, en Aand, som selv om den ud fra en rent human, følelsesbestemt Betragtning kan være særdeles anerkendelsesværdig, saa dog lader det klinge i mine Ører, og jeg tror i Tusinder og atter Tusinder andres rundt om i Befolkningen, at dette yer rummer en alvorlig Fare for, at vi, hvis dette gennemføres ubeset, vil komme langt videre udgiftsmæssigt, end Lovforslaget forudsætter. Jeg henpeger her paa Hjelpekassernes Historie. Man skulde have fortalt nogen, da Hjelpekasserne blev til i 1907, at de $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., man den Gang regnede med, skulde blive til 20 Mill. Kr. en Menneskealder senere. Jeg ved nok, at den højtærede Minister siger, at han har profeteret i saa Henseende, og hvis det er rigtigt, hvad jeg ikke betvivler, da han siger det, har han vist et Fremsyn, som jeg sandelig vilde ønske med Hensyn til den finansielle Side ogsaa havde præget det foreliggende Lovforslag.

Side efter Side, Paragraf efter Paragraf finder man her en Organisering af Foranstaltninger f. Eks. i Forsørgelsesafsnittet, som vi vel før har kendt, til Dels under andre Former, men som nu sættes saadan i System, at Udgifter og betydelige Udgifter, som man i adskillige Tilfælde mener at kunne se bort fra, vil blive Følgen. Nye Problemer søges løst, gamle tages op paa en ny Maade; Fattigforsørgelsen i den gamle Betydning af Ordet bortfalder i det væsentlige; Hjelpekasserne bortfalder, hvad jeg under Hensyn til den Udvikling, de har gennemløbet i den sidste halve Snese Aar, anser for nødvendigt. Man erstatter de hidtidige Understøttelsesformer med Kommunelaan og Kommunegæld, altsaa Almisser med Laan og Gave. Ja, det er muligt, at det er Fremtidens Vej, og at det er rimeligt at vandre den, men at hele dette nye System sammenlignet med Udgiften til det gamle skulde medføre en Besparelse paa 6 Mill. Kr. aarligt, nej, den højtærede Minister maa undskyldte, det kan jeg ikke vel tro paa. (*Socialministeren* [Steincke]: Jeg tror paa mere). . . Jeg haaber, at den højtærede Ministers Lyssyn vil vise sig at svare til